

jurnal inter IAL

世

POSTA MUNDI

18, juli 2012

http://es.groups.yahoo.com/group/posta_Mundi/

KONTENAJ

題	人	語	頁
posta_Mundi, frazo #18			3
Anteiparol	Red.	Populido	4
*Ila Profeto. Pri la Chagreno.	Khalil Jibran, Partaka	Ido	5
Solitari vies 2	Valodnieks	Interocidental	6
La nuda belino	Partaka	Ido	7
Muzikers del urbe Bremen	J. Grimm, Partaka	Populido	8
Bremen musiker	J. Grimm, Dmitri Ivanov	Lingwa de Planeta	8
Mikra epizodi di la historio di Ido, 1-3	de Gonçalo Neves	Ido	12
Epigrafes por "Li vente"			14
Li vente	Ray Bradbury, Rosto	Esperanto, Ido, Occidental, Interlingua	15
La maro e la disketo	Aleshandre Shavie Kasanova Domingo	Ido	23

posta_Mundi, frazo #18

Esperanto:

Tiu komencis petante almozon kaj finis kushante kun la dommastrino.

Ido:

Lu komencis per demandar almono, e lu finis per kushar su kun la mastrino.

Occidental/Interlingue:

On comensa per demandar almosne e on fini per lettar con li mastra.

Interlingua:

Ille comenciava demandante almosna, e ille finiva in le lecto con le seniora.

Novial:

Le komensad per demanda almosne, e le finad per kusha se kun li mastra.

Idiom Neutral:

Il komensav per demandar almosini e il finiav per kuitar se ko dom-maestra.

Omnial:

Ille comencit demandante almosne et ile finit litante con le seniorin.

Euriko:

Lo komencave mid petere alimozno, e lo finive mid kolkere so kun le maistrao.

ARIEL:

Ille comensiava demandante almosna, e ile finiva in le lecte con le seniora.

Sibelingua:

Lu komensav per demanda almono, e lu finiv per kusha su kun mastresa.

LdP:

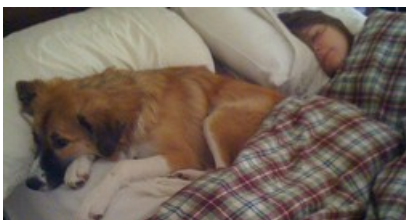
Lu begin bay pregi almu e fini bay somni kun gin-masta.

Sambahsa:

El inkapt beudend-ye almujna, ed vikeubht con iam demspotnia.

Populido:

Lu komencab demandant almon, e lu finab kushant su kun le mastra.

Anteiparol

ling: Populido

Standeu bonei, amiks!

Vus ya save kualei pove ese. En un land, en un ling apare un serial film o jurnal od altri koz por amuze popul. Ol konten bon (o mal) ideh e diven popular. Baldei, simil koz apare en multi altri land e ling. Oftei on mension le hom, kel es le original autor del ideh. Bon.

Nun, kualei on pove face tal koz kun POSTA MUNDI, jurnal inter IAL (ya, inter IAL, exemplei, en ti-ci numer 18: Esperanto, Ido, Occidental, Interlingua, Interocidental, Lidepla, Populido, Sibelingua + plur altri helpe-ling che nosi fraze #18)? Dutei, POSTA MUNDI totei no es posibli! Le chef ideh de ti-ci jurnal es kualei vent: forse de vent es uzebli, ma ol ips no es kaptebli. Se vus no kompren, ko me vize explike ci, lo es normal: ya, le ideh no es kaptebli, tal esay le plan.

Yen nun le autors del numer 18, kel funsion per energie de vent ed es plen ekologialei pur: **Thomas Valodnieks, Dmitri Ivanov, Gonçalo Neves, Aleshandre Shavier Kasanova Domingo, Partaka, Rosto.**

Danke a vus omni: autors e lekters.

Red.

*Ila Profeto. Pri la Chagreno.

da Khalil Jibran
tradukuro a Ido da **Partaka**

"Alonushka", Viktor Vasnetsov, 1881

Lore, esis muliero ta qua demandis: 'Parlez' a ni pri la Chagreno.

E lu respondis:

Via chagreno esas la irupto dil 'envlopilo', qua inkluzas via intelekto.

Tale quale l' semino dil frukto devas ruptar por ke lua kordio restez expozit al suno, anke tale vi devas experiencar la chagreno.

E kaze ke vi povus mantenar extazita via kordio, avan la mirakli omna-dial di via existo, la chagreno nule semblus a vi min multe marveloza kam la joyo.

Lore, vi aceptus la sezoni di via kordio, same kam vi aceptas la sezoni, qui trairas via agri.

E vi ya vigilus, serena-mente, tra la vintri di via aflikto.

* * *

Granda quanto ek via chagreni selektesas da vi ipsa.

Oli esas la bitra medikamento per olqua la mediko, qua existas interne di singla homo, risanigas vi per kuracar via maladesi.

Do, vi fidez al mediko, e drinkez lua medikamento silence, tranquila-mente.

Nam lua manuo, quankam harda e pezoza, guidesas dal manuo tenera di Ta qua ne videblesas.

E la kupo, quan lu ofras, mem se eskaldas via labii, moldesabas per l'argilo, quan la Potifisto humidigis per Sua ipsa lakrimi sakra.

Solitari vies 2

*In Posta Mundi 16 yo ha traducat le obsscur legende "Solitari vies".
Ci es mi personal continuation de isti racont.*

*Valodnieks
Interocidental*

Critant yo veglia me. Que ha ocurat? Mi plus bon amica Anica es in peril! Yo ha vidat to clarmen! In mi som yo esava che el e yo probava avertar Anica! Subtimen le porte de mi cambre es apertat. Yo tima e crita. Ma it es solmen mi madre! Yo es felis e embrasa el con lacrimas in mi oculos. "Mama! Anica es in grand peril!", yo critava a voce alt. Mi madre hava aer surprisat. "Claudia, esque tu sava alcque super Anica?", el questiona e regarda intensivmen a me. "Porque tu questiona mama?", yo replica. "Mi car Claudia, tu ha dormat como mortat e critava a alt voce. Yo ja volava irar a te, ma le telephono jus sonava. It esava le madre de Anica. Anica ancor no es a dom. Su genitores ha informat le police. Yo jus volava vegliar te. Si tu sava qualcosa super Anica tu deva racontar it a nos immediatmen!" Yo es vermen chocat e comensat plorar un poc. "Mama, yo hat un tre stran som. Yo savat que Anica es in un grand peril e yo ha avertat la im mi som. Yo ha vidat la in le boscete inter nostri e su dom. Qualcosa esava in le boscete. Yo ha vidat Anica. El hat grand timor. E subtimen yo vidava la desaparar. Yo critava su nom ma yo no potava impedir to! It esava vermen teribil! Nos deva enirar in isti boscete immediatmen e cercar la!"

Mama ascoltava me atentosimen. "Claudia it es ja profund nocte! To es le labor del police!", el dicava a me como on parla con un micri infant. Profund nocte? Yo pensa que it es ancor tost vesper. Yo regarda a mi horloge. Vermen! It es ja un hor in le nocte! Yo vermen ha dormat ja longmen. Yo es totalmen confusat. Yo no pota recordar me a to que yo ha facat durant le vesper pos Anica exirava. "Mama, quando Anica ha exirat ex nostri dom?". Mama regarda me stranmen. "Anica que tu dica? Esque tu ancor dorma? Quando yo retornava a dom tu ja hat dormat. Esava forsan hora dici. "Que vos ambi ha facat durant le vesper Claudia! Recorda te!"

Yo es solmen confusat e chocat. Yo vermen no sava to que yo ha facat durant isti tempor.

"Arbor de nocte", Zdzisław Beksiński, 1979

La nuda belino

Autoro: *Partaka* (23-11-2005)

Linguo: *Ido*

"Nasko de Venus", Adolphe William Bouguereau, 1879

Me ja audabis plur-foye, de mea spozino, pri amikino qua tre multe prizas desmetar sua vesti e restar tote nuda... Elca ya posedas maxim bona korpo, ma me nul-tempe havabis okaziono admirar tala "spektakulo"...

Tamen, ne tanta tempo ante nun, mea kara spozino, elua amikino e me, "hazarde", atingis bela e solitara plajeto...

Ye kelka minuti plu tarde, la belino surprizis me per questionar me:

–Partaka: kad esus jeno a tu, se me desmetas mea vesti e restas nuda?

–Ho, no! –me quik respondis dum ridetar–. Kontree, lo tre multe felicigus me, nam me nul-tempe vidabas tu tote desvestizita...!!! :p

Elu anke ridetis (ka pro mea sen-shama reakto?), e lore, ya senprobleme, elu desmetis sua vesti til restar tote nuda... Ho, quala "spektakulo"!!!

Quoniam me sentis nula indiferenteso, me ne volis simular ol, e do, dum ke elu esis marchanta lente vers la mar-bordo, me regardis maxim direte elua bela e povoza sedo, e pos sendar ad el (ed ad ol) fora e sonora kiso, me dicis ad el, ta-foye per la Hispana:

–¡Guapa! ¡Maciza! (Bela! Vigoroza!)

E pose, quale kavalo, me leveskis sur mea dopa gambi, dum nervoze brakiagar per le avana, kun mea okuli exter olia orbiti...

Til ke mea kara spozino kalmigis me per tensar mea kolo per la reini...

Nu, omno absolute e vortope vera, ecepte la ceno dil brava kavalulo ecitigita, kompreneble...

Vi omna juez maxim bona "spektakulo", se posibla!

Muzikers del urbe Bremen

da J. Grimm
Version en Populido: **Partaka**

Yen ke viro poseday asne kel, dum multi yar, docilei portabay lui saks al mueley. Ma le fortes del bestie esay exhaustat, talei ke lu diopei minkapableskay por sui labor. Le mastre pensay pri buche lu por utilige lui fel, ma l'asne, kel presentay sui baldi desfortun, fugay e voyireskay al urbe Bremen. Dumei, lu dicay a su: "me ya poveray diven urbal muziker."

Pos kelki tempe, lu renkontray chas-kan, kel aboyachay kuazei lu esere fatigat pro longi kur.

"Pro ko tal aboyache, kompan?", l'asne kestonay.

"Ho, ve!", responday le kan, "mei mastre probay ocide me pro ke me oldeske, diopei plufebleske e no plus pove chase; yen pro ko me fugay; ma me no save ko me faceray, denpos nun, por obten mei nutrive."

"Askolteu!", dicay l'asne. "Me departe a Bremen, u me sper diven urbal muziker. Ven kun me, e ankei tu partopren l'orkestre! Me pleyeray liute dum ke tu tinkligeray timbals."

Bremen musiker

J. Grimm, **Dmitri Ivanov**
Lingwa de Planeta

Un man hev Asla. Duran mucho yar Asla sin stopi porti-te sakes a melidom, bat nau suy forsa es pa fin, ta godi fo gunsa oltaim meno. Dan suy masta begin dumi, komo stopi spendi furaja fo ta. Bat Asla samaji, ke buhao feng en-fuki, lopi wek e go versu Bremen, dabe bikam urbamusiker dar. Al suy dao, afte shao taim, lu vidi Shikaridoga, kel zai lagi on kamina e spiri gro, kom wan hu es fatigi-ney por lopi.

— Wel, way yu spiri tak, Kapter? —
Asla kwesti.

— Ah, — Doga shwo, — por ke me es lao, fa-feble kada dey e bu mog pyu shikari, may masta yao kili me. Me he pai lopi wek fon lu, bat komo me gwin may pan nau? — Audi ba, — Asla shwo, — me zai go a Bremen, yao bi urbamusiker dar. Go ba kun me e en-zun musika toshi. Me baji luta, yu baji tambur.

Le kan aceptay le propoze, e lus voyiray kunei. Lus baldei renkontray kat, kel abay tristi mienache ed aspektay kuazei pluvabere sur lu dum tri di. L'asne dicay a lu:

"He, oldi Pilfrizat! Kual desfortunaje eventay a tu? Tu a me semble malhumori."

"Kualei me povere reste bonhumori, kuan me time pri mei vive?", responday le kat.

"Pro ke me oldeske, e ke mei dente's es konsumat, e ke me prefere kushe dop le furnel kam chase muse's, mei mastre probay drone me. Me adverei eskapay, ma me no save ko eventeray, denpos nun, ni ad u me ireray."

"Ven a Bremen kun nos! Tu pasablei habil pri noktal muzik, e tu ya diveneray urbal muziker, kualei nos."

Le kat konsentay ed akompanay lus. Nosi vagers baldei preteriray korte, u lus viday hano, kel perchay sur olui porde, e kel esay krianti plen-guturi.

"Pro ko tal kriege's?", l'asne kestionay. "Tu ya bore nosi timpans."

"Me anunsiay bel veter", responday le hano, "nam Nosi Siniora, ye ti-ci di, lavay e sikigeray le lanje's del Infante Jesus. Ma mei mastra, kel morge, sundi, accepteray gaste's lor dineh, imperay al kokuera ige me bolie en le supe. Ti-ci vespre, on

Se sembli hao a Doga, li go for. Sun li vidi: Kota zai sidi on kamina, myen kwasi tri dey de pluing.

— Wel, kwo es problema, lao Barbakliner? — Asla kwesti.

— Oni bu mog joi, wen oni sta tanto bade, — Kota jawabi. — Por ke me fa-lao e may dentas fa-tupe, e por ke me preferi sidi baken forna urli-yen kem shikari maus, may gin-masta yao mah-droni me. Me he lopi wek, bat me bu jan kwo zwo.

— Go ba kun nu a Bremen, yu samaji ya, kwo es hao nochamusika, also yu mog bikam urbamusiker. Kota opini, ke se es hao, go kun li. Poy tri wander go pas un korta, dar Koko zai sidi on geit e krai pa ol mogsa. — Way yu krai tanto lautem? — Asla shwo. — Kwo ye? — Me preswio hao meteo, — Koko shwo, — bikos sedey es toy dey, wen nuy lubi-ney Bohmata he woshi kamisa-ki de Infanta-ki e yao suhisi it. Yedoh, por ke manya in semdi gasta lai, nopitishil gin-masta he shwo a kuker, ke ela yao chi me in sup manya. Also sey aksham me mus lusi kapa. Duran ke me haishi mog, me zai krai pa ol gorla.

— Audi ba, Rudkapa, — Asla shwo, — pyu hao ke yu go kun nu a Bremen. Yu ve findi koysa pyu hao kem morta kadalok. Yu hev hao vos, pa hunta nu mog musiki muy hao. Koko pri sey proposa, li oli char go for.

senkompatei torderay a me le kol. Yen pro ko me krie per mei tot energie, dum ke me respire ankor."

"He, Redkrest", klamay l'asne, "ven preferei kun nos a Bremen! En irgi lok, ad u tu ireray, tu certei poveray renkontre ul koz plu bon kam morte. Tu ya posede klar voce; do, kuan nos ensemblei muzikeray, nosi koncert eseray plezivi."

Le hano aceptay le sugeste, e lus omni, omni kuar, voyiray kunei.

Lus no povay atinge Bremen ti di; vesprei, lus esay en foreste, u lus kampay por pasige l' nokte. L'asne e le kan kushay su sub gran arbor, dum ke l' kat e le hano instalay su sur le branchar. Le hano flugay til le max alti branche, kel esay plu sekur perchey por lu. Pre dormeske, lu exploray per regarde's le tot cirkumaje e perceptay lumet. Lu kuik informay sui kompans pri, e dicay a lus, ke habitey versimilei on trove no for, nam lumet brile la.

"Ti-kazei", l'asne dicay, "nos liveu nosi lojey ed ireu ad la, nam ti-ci arbor es alberge tre deskomfortozi."

Le kan adjuntay:

"Un o du oste kun kelki karne cirkum ols no displezere a me kom supeh."

Lus, do, su direktay vers le lumet, kel pokopei precizeskay e vivaseskay, til ke finei lus atingay dom abundei lumizat. Ol esay retretey de rapters. L'asne, kel esay le max alti den le kuar kompan, proximeskay a fenestre e regarday ad en l'internaje.

"Ko tu vide, Grizpil?", le hano kestonay.

"Ko me vide...? Me vide table charjat per delikati dishe's e drinkaje's, ed ol es cirkondat da rapters, kels gayei festinege."

"Ha, kuantei bon to konvenere a nos!", le hano dicay.

"Ho, ya", klamay l'asne, "se nur nos povere okupe le lok!"

Li bu mog ateni Bremen pa un dey, lai in aksham inu shulin, yao tranochi dar. Asla e Doga en-lagi sub gran baum, Kota instal swa in branchas, e Koko pa baumsima, fo sta anchun.

Bifoo en-sonmi lu kan yoshi un ves sirkum, a oli char feng, e sembli-shem en-vidi dale agninka. Lu kraia a suy kompaniones, ke sin duba blisem ye dom, bikos oni vidi luma.

Asla shwo: «Treba go adar, por ke hir asilum bu es hao». Doga adi: «Para osta kun idyen masu, me bu wud refusi sey-las». Also li en-go versu luma e sun vidi, ke it glimi pyu klarem. Shao-po-shao it bikam pyu e pyu gran, til ke fin-nem li lai a klarem lumisi-ney rauberdom.

Asla, kom zuy gran, blisifi a winda, kan inu. — Kwo yu vidi, Greyunik? — Koko kwesti. — Kwo me vidi? — Asla jawabi. — Tabla kun hao chiwat e piwat, rauber sidi sirkum, muy santush.

— Se wud bi hao fo nu, — Koko shwo. — Ya, ya; magari nu bi dar! — Asla shwo. Animales fai konsilum, komo mah rauber go wek, e pa fin findi media. Asla pon avangambas on winda, Doga salti on suy bey, Kota klimbi on Doga, e fin-nem Koko flai uupar on kapa de Kota.

Afte se li begin, segun signal, ley musika: Asla brai, Doga wau-wau, Kota myao, e Koko kikiriki. Poy li mah swa lwo inu shamba tra winda, tak ke glas tintini.

Kun kraisa de dashat rauber ek-salti (li dumi, ke un fantom zai lai) e lopi wek inu shulin, gro-fobisi-ney.

Dan char kompanion en-sidi pa tabla e begin chi olo ke he resti, kwasi li he hungi char wik.

Lus, do, deliberay pri l' max bon strategie por ekspulse l' raptors, e finei konceptay le yen milite-ruze. L'asne pozay sui du avanpede sur le fenestre, le kan springay ad sur le dors del asne, le kat ad sur olti del kan, e le hano flugay ad sur le kap del kat e perchay la. Lus, talei instalat, ye kuik signal, komensay sui muzik. L'asne brameskay, le kan aboyeskay, le kat miauleskay, le hano kikirikifeskay, e lus omni kunei saltay ad en le chambre, pos ruptir le vitri karels. Pro tal gran bruise terorigivi, le furters staceskay e, pensant ke fantoms invade l' salon, fugay pavorant al forest. Lorei, le kuar kompan sideskay an le table, helpay su per le restaje's e devoray kuazei lus fastabere dum un tot monat.

Kuan le kuar muziker parfestinabay, lus extingay le lampe's e serchay repozeze's, singli bestie segun sui natur e gust. L'asne su kushay en le korte sur le sterke, le kan dop le porde, le kat sur le herde vicin le varmi cindre, e le hano sur trabet, exterei. Pro ke lus esay fatigat pos longi voyaje, lus baldei dormeskay.

Ye nokte-meze cirkumei, le chefe del furters, pos konstatir den for lok, ke l' dom no plus es lumizat ed ol semble plen trankil, dicay a sui kompans:

"Nos devay no permise, ke on ekspulseu nos talei."

Ed il imperay ad un den sui viro's, ke il ireu explore l' dom. Le sendato, kel trovay omni koz trankil, eniray le kokuey por acende kandel e, dum vide l' brilant okle's del kat, il mispensay ke ols es ardoranti karbons e proximeskay ad ols alumet por ke ol flamifeu. Ma le kat, kel no prizay tal sorte de jok, springay a lui fasie ed skrachay lu dum gronde. Le pavorigat furter probay fuge, ma, ye l'ekirey, le kan, kel esay kushat dop le porde, saltay kontra lu e morday lui gambe. Il trakuray le korte,

Wen li fini chi, li tushi luma e shuki somniplasa, kadawan segun suy natura e gusta.

Asla en-lagi on gubra, Doga pa dwar, Kota on forna bli warme pepla, e Koko en-sidi on uuparbalka. Li es fatigi-ney por longe dao e en-somni sun.

Wen midnocha pasi, rauber vidi fon dalem, ke luma in dom yok. Olo sembli trankwile, shefa shwo: «Nu bu he mus gei fobisi tanto gro», e komandi ke un rauber go inu dom e explori it.

Sendijen findi olo trankwile, go inu kukishamba, dabe mah-on luma. Dar lu vidi glimi-she, agnilik okos de Kota, dumi ke se es garme gual, sovi adar un sulfa-kibrit fo agnisi it. Bat Kota bu samaji joka, ek-salti inu suy fas, hisi e skrapi. Rauber en-fobi gro, lopi a bakdwar, bat Doga kel lagi dar ek-salti, ek-kusi luy gamba.

Lu lopi tra korta pas gubra, yoshi Asla gro-darbi lu bay bakgamba.

E Koko, jagisi-ney bay shum, krai fon uuparbalka: "Kikiriki!"

Rauber lopi pa fule kwaytaa a suy shefa, shwo: — Ah! Un nafra-ney jadugina sidi in dom. Ela fuki an me, skrapi may fas bay suy longe finga; bli dwar un man kun sikin stan, ta piki may gamba; in korta un swate monsta lagi, ta darbi me bay gro-stik; e uuparen, on ruf, un judista sidi, ta krai: "Mah-lai ba kanalya hir a me!"
Me lopi also kway wek.

Depos sey taim rauber bu osi returni inu dom. E char Bremen musiker pri bi in it tanto gro, ke li bu yao chu. E muh de toy wan, kel rakonti se lastem, haishi bu es klosi-ney.

ma, dum preterpase le sterke, il recevay
bruski kike den l'asne. Sam-tempei, le
hano, vekigat dal bruise, vigorozei
krieskay den sui alti trabet: Kiki-rikih!
Kiki-rikih! Kiki-rikih!

Per tot gambe's, le furtero retrovenay a sui
kapitan e dicay a lu:

"En le dom loje abominidi sorcera, kel
sputay sur mei fasie ed skrachay me per sui
hokatri ungle's; avan le porde, on postenize
viro armizat per kultel, per olkel il pikay
mei gambe; en le korte stace nigri monstre,
kel frapay me per maze; e sur le tekte side
judisier, kel klamay: Kuik, kureu! Kuik!...
Kuereu lus kuik!... Kapteu lus kuik!... Yen
pro ko me forfugay tam rapidei kam me
povay."

Denpos lorei, le rapters no plus audasiay
rivene al dom, ma le kuar muziker de
Bremen, kels viday su komfortozei
instalat, no plus volay live ti lojey.

Mikra epizodi di la historio di Ido

de *Gonçalo Neves*
Linguo: *Ido*

1

Ido-klosho en Italia

Meze dil yaro 1934, en San Giovanni Valdarno (Italia), inauguresis Ido-klosho pro inicio dal zeloza Italiana idisto G. Meazzini. Sur ol trovesis la sequanta dediko:

“Ido: Imensa Deo omnopovanta, gloro, laudo, honoro kompleta per Idiomo Di Omni. E plena feliceso joyigez omna humana [homala] kreuro en ica mondo, vivanta e vivinta; Iti precipue hike gratitudoze mencionita, qui noble kontributis, eternizez [eternigez] la memoro di kosmogloti pioniri sur pia klosho de alta turmo difuzanta omnaloke die e nokte sonora ondi di sublima idealo: Ido!

Asocio Italiana, 1934”

(fonto: *Progreso*, XI, nri 103-104, 1934, p. 6)

Oportus savar ka la klosho ankore existas...

2

En januaro di 1931 riaparis Progreso, pos plu kam 16-yara interrompo: l'antea numero ya aparabis en agosto di 1914, redaktita da Louis Couturat en la preirinta monato (il mortis pro automobil-acidento ye la 3esma di agosto di ta yaro). En ta numero Couturat publikigis i.a. sat detaloza artiklo (p. 449-456) sub la titolo "La hundo pensanta di Mannheim", qua donas impresiva detali pri la lerniveso di reala hundo.

Inter 1914 e 1931 plura revui plu o min importanta irge kontentigis la komunik-bezoni dil Idistaro (Mondo, Ido, Bulletin Français-Ido, Jurnalno Internaciona, Ido-Kuriero, Ofical Buletino, Ofical Informilo, Mikra Buletino, i.a.), ma on sempre sentis la manko dil precipua organo, qua ya esis quaze la kordio di la nova movado por la propago di racionala linguo internaciona.

Sub redakto da Alphonse Matejka (lore fervoroza Idisto, ante lua transiro ad Occidental), Progreso riaparis en sat dika (64-pagina) ed interesiva numero kontenanta i.a. saluti da W. Ostwald, L. Leau, S. Quarfood (lora prezidero dil Ido-Akademio), S. Auerbach, P. Lusana, J. Roze e H. Brismark (lora prezidero di ULI), voyajala raporto (tre amuziva e belstila) da H. Jacob, poemi, rakonti, akademiala raporto, linguala rubriko e la rubriko "Tra la mondo", konsistanta ek raporteti pri la precipua eventis ed iniciis di la Ido-movado en plura landi (Hispania, Hungaria, Italia, Suedia, Suisia ed Soviet-Uniono). La raporto pri la Ido-movado en Soviet-Uniono esas sat detaloza (preske 4-pagina) ed informas pri Ido-agado en 111 industrial centri, mineyo-regioni e kolektivizita agrokultural centri. En la lasta pagini on propozas San Giovanni Valdarno (Italia), Frankfurt a.M. (Germania) e Paris (Francia) kom posibla loki por la proxima Ido-kongreso en 1931 o 1932.

3

Inter la 5esma (saturdio) e la 9esma (merkurdio) di agosto 1922 eventis en Dessau, Germania, la duesma Internaciona Ido-Kongreso. Partoprenis cirkume 240 personi de 14 landi (Germania, Austria, Suisia, Chekoslovakia, Hungaria, Rusia, Italia, Francia, Dania, Norvegia, Suedia, Luxemburgia, Anglia ed Usa). En la revuo Mondo (1922, nri 8/9, p. 257-258) on raportas i.a. ke "du Holandani impedesis venar pro maladeso. Por la Hispani, Rumaniani e Bulgari, qui sendis telegrami, la voyajo esis tro longa. Anke la Letoniani e Finlandani exkuzis su letre per la defacilajo dil nuna cirkonstanci di voyaji. La Belgi mankis pro ke li ne ja povis vinkar la skrupuli qui naskis ek l'okupado e la tratado di lia lando dum la milito. Anke al Franci, qui asistis la kongreso, on reprochis en lia lando quale li povus audacar nuntempe voyajar a Germania por prizentar su ibe. Li respondis, ke li timas nulo, por li kom Idisti mem Germania esos hemo. La Franca popolo ne volas nihiligar la Germana, e la Germana popolo ne itere volas facar milito kontre Francia. Maxim ofte nur la journali ecitas la konflikti, e la kaoso mustas venar, se la du nazioni dil Franci e Germani ne interkonsentas."

Dum la kongreso evidente sonis multa diskursi, anke kelka kanti, ed eventis plura kunsidi. Ek la diskursi la Mondo-raportanto emfazas (p. 259) ke "maxim multe meritas atencesar la diskurso da sro Johannes, konsilisto por instruktado. Il komunikis a la kongreso ke l'administrantaro dil skoli rezolvis enduktar Ido en la skoli primara di Anhalt." Inter la kunsidi me mencionez la duesma kunveno, ye la 8esma di agosto, di IUP (Internaciona Uniono Pedagogiala), qua havis reprezentari en 23 landi: Anglia, Australia, Austria, Belgia, Brazilia, Bulgaria, Chekoslovakia, Dania, Finlando, Francia, Germania, Hungaria, Italia, Japonia, Luxemburgia, Nederlando, Polonia, Rumania, Rusia, Suedia, Suisia (la famoza Ric Berger), Usa e Jugoslavia (Mondo 1923, nro 10, p. 336-337). Regretinde on apene konocas la agado da ica organizuro.

Epigrafes por "Li vente"

En la mondon venis nova sento,
Tra la mondo iras forta voko;
Per flugiloj de facila vento
Nun de loko flugu ĝi al loko...

"La espero", L. Zamenhof (Esperanto)

Un unic segle blanc lontane
Sur fond del mar blucolorat.
Quo sercha it in land extrani?
In hem quo ha abandonat?

In supra lu azur celesti,
Insub li flute scintillos -
Ma it rebellic vol' tempeste,
Quam si in stormes es repos.

*da Mihail Lermontov
Ex russ trad. de E. W.*

KOSMOGLOTT #32, Januar 1926 (Occidental)

Monumento de vente Tramontana in urbe Pamplona,
da Joan Abras, instalata in 1990, olda foto

Tramontana es norda vente suflanta in Mediterrania, it pova provokar depresia o kontreim inductar creativitate e deziro laborar. Isto seque ex recenta exploracione de Hispani psikologes. Tramontana "porta in se bacterias de frenezese", asertav in yare 1982 Columbian verkiste Gabriel García Márquez, un laureate del premie Nobeli in literatura. Pos 21 yare medikista Conchita Rojo explorav influo a mente homi da ista forta sika vente, kel pova suflar durantu dek dies kun rapidese plu kam 150 km/h. Segun paroles de doctora Rojo, habitantes de Catalunya opiniona ke Tramontana pova destructar mentala sanese. Li exploracione in kel participav 300 homes demonstrav ke conduto de circum du ex tri Catalunyanes chanja pro influo de ista vente, informa France Presse.

ex olda novas

Neexpectata blovo de vente igav don Juan levar se per un necredeble vigila salto.

- Damno, - il div, - li vente sercha te.

- Yo no crede ye to, don Juan, - ridente div yo, - vere, yo no "compra" it.

Yo no esev mentale rigida. Simple yo regardav kom neposibla accepter li idea ke vente have su propra volencie e sercha me...

Carlos Castaneda, "Voyaje a Iktlan"

Vente sufla ube it vole, e tu audi li son de it, ma tu no save de ube it veni, e ad ube it ire...

Ioannes, 3:8 (li 3 lasta - in Sibelingua)

Li vente

風

autor: Ray Bradbury, 1943

traducacion: Rosto

linguas:

de autor: Occidental;

Herb Thompson: Ido;

Allin, amiko de Herb: Esperanto;

marita de Herb: Interlingua.

Li telefon tintinat ye quin trianti in ti vespere. Esset decembre e ja long obscur. Thompson levat li telefon.

"Hola!"

"Lo! Herb?"

"Ho, co es tu, Allin."

"Ĉu cia edzino estas hejme, Herb?"

"Yes. Quo?"

"Damno!"

Herb Thompson tenet li receptor tranquilmen. "Quo eventis? Tu sonas drole."

"Mi volis ke ci venu al mi ĉi vespere."

"Ni havos gastu."

"Mi volis ke ci restu nokte ĉe mi. Kiam cia edzino foriĝos?"

"To esos ye la sequonta semano." Thompson dit. "Elu seĝornos in Ohio dum cirkum non dii. Elua matro es malada. Tande me venos."

"Dezirinde ci povus veni al mi ĉi vespere."

"Se me povus. Gastu e la omna to. Mea spozo ocidos me".

"Dezirinde ci povus veni."

"Quo es? la vento itere?"

"Ho, ne. Ne."

"Esas la vento?"

Li voce in li telefon hesitat. "Nu, jes. Jes, estas la vento."

"Esas limpida nokto, ne esas tre ventoza."

"Estas sufiĉe. Ĝi venis en la fenestron kaj blovetis la kurtenojn. Ĝuste sufiĉe por anonci al mi."

"Ka no tu venez e seĝornez dum la nokto hike?" Herb Thompson dit observante li luminosi hall.

"Ho, ne. Estas tro tarde por tio. Ĝi povos kapti min survoje. La distanco estas damne longa. Mi ne aŭdacas, sed iel dankon. Estas tridek majloj, sed dankon."

"Manjez dormiva medikamento."

"Mi staris en la pordo dum la lasta horo, Herb. Mi povas vidi ĝin akumulanta sin en okcidento. Estas kelkaj nuboj tie kaj mi vidis ke unu el ili kvazaŭ disŝiriĝis. La vento

estas venanta, jen."

"Bone, tu nur manjez bona dormiva medikamento. E telefonoz a me ye irga tempo kande tu volos telefonor. Plu tarde ca-vespere, se tu volos."

"Je ia tempo?" li voce in li telefon dit.

"Certe."

"Mi faros tion, sed dezirinde ci povus veni. Kvankam mi ne volas domaĝon al ci. Ci estas mia plej bona amiko kaj mi ne volas tion. Eble estos plej bone se mi sola kontraŭstaros tion. Pardonu, ke mi ĝenis cin."

"A diablo, por quo amiki existas? Dicz a tu, quo tu facas, sedez e skribez ulo ca-vespere," Herb Thompson dit, chancelante de un pede a altri in li hall. "Tu oblivios pri Himalayi e la Valo dil Venti e ica trookupo di tu pri shtormi e uragani. Facabez plusa chapitro por tua sequonta voyajala libro."

"Mi povus fari tion. Eble mi tiel agos, mi ne savas. Eble mi tiel agos. Mi povus fari tion. Dankegon pro ke ci permesas ĝeni cin."

"Dankon a diablo. Livez la lineo, nun, tu. Mea spoza advokas me dineor."

Herb Thompson apendet li telefon.

Il vadet e sedentat se che li manj-table e su marita sedentat se che altri flanca. "Esque esseva Allin?" ella questionat. Il inclinat su cap. "Ille e su ventos quales suffla in alto e ventos quales suffla a basso e ventos quales suffla calide e ventos quales suffla frigide," ella dit, passante a le li plate de manjage.

"Il vere havis desfacila tempo en Himalayi, lor la milito," Herb Thompson dit.

"Tu non crede super lo que ille diceva re ille valle, si?"

"To es bona naracajo."

"Montar-ambular, montar super cosas. Proque illes monta illos e espaventa se?"

"Nivis e nivis."

"Il esseva, esque?"

"E pluvis, e grelis, e tempestis, e omno en la sama tempo, en ta valo. Allin rakontis a me forsan dekfoye. Il rakontis to bone. Il klimabis ya alte. Nubi ed omno. La valo bruis"

"Io non dubita, que lo esseva." ella dit.

"Quaze multa venti vice nur un. Venti de omnube en la tota mondo." Il mordet su manjage. "Tale Allin dicis."

"Ille deberea non vader e reguardar ibi, primarimente." Ella dit. "Tu vade e interfere te circamente e gania ideas de illo. Ventos irasce a te pro intrusion e perseque te."

"Ne jokez, il es mea maxim bona amiko," ruptet Herb Thompson.

"Le tote illo es tanto stupide!"

"Malgre to, il havis multa tala kazi. Ta tempesto en Bombay, e la tifono di Nova Guinea du monati pos to. Anke ta kazo en Cornwall."

"Io non habe compassion a homine qui continuemente dirige se a in ventos, tempestas

e huracanes, e postea gania complexo de persecucion a causa de illo."

Li telefon tintinat in sam tempor.

"Non responde illo", ella dit.

"Forsan to es importanta."

"Lo solo es Allin de novo."

Ili sedev ta e li telefon tintinat nin vez e ili ne respondet. Fin-finalmen it calmat. Ili finiv li diné. In li cosina fenestral cortines lentimen oscillat in litt brise fro un poc apert fenestre.

Li telefon tintinat denov.

"Me ne povas lasar olu sonoragar," il dit, e respondet it.

"Hola, Allin!"

"Herb! Ĝi estas ĉi tie! Ĝi atingis ĉi tien!"

"Tu es tro proxima al telefonilo, poke distez de olu."

"Mi staris en la malfermita pordo kaj atendis ĝin. Mi vidis ke ĝi venis malsupren laŭ asphaltvojejo, ŝancelante arbojn unu post unu, ĝis ke ĝi ekŝancelis arbojn ĵa apud la domo kaj direktiĝis al la pordo, kaj mi rapidege fermis la pordon al ĝia vizaĝo!"

Thompson dit nequo. Il ne posset pensar pri alquo por dir, su marita regardat le in li porta del hall.

"Tre interesante," il dit in fine.

"Ĉia tio estas ĉirkaŭ la domo, Herb. Mi ne povas eliri nun, mi povas fari nenion. Sed mi fraŭdis ĝin, mi permesis ke ĝi pensu, ke ĝi atingis min, kaj kiam ĝi venis ĉi malsupren, mi tuj fermis kaj ŝlosis la pordon! Mi estis alarmopreta dum semajnoj."

"Ka esas? Nu, rakontez a me pri to, Allin, ancienulo." Herb Thompson ludet jovialitá a in li telefon, durante que su marita continuat regardar, e su col comensat sudar.

"Tio komencis antaŭ ses semajnoj..."

"Ka vere? Nu, bone."

"Mi pensis ke mi agis ruze. Mi pensis ke ĝi ĉesis sekvi kaj strebi kapti min. Sed ĝi nur atendis. Antaŭ ses semajnoj mi aŭdis la vento ridanta kaj frustranta ĉirkaŭ la anguloj de mia hejmo, ĉi tie. Nur durante horo, ne tre longe, ne tre laŭte. Poste ĝi foriris."

Thompson inclinat su cap al telefon. "Me joyas audar to, joyas audar." Su marita fixmen regardat le.

"Ĝi revenis ye sekva nokto. Ĝi frapis la ŝutrojn kaj elbatis fajrerojn el la fumtubo. Ĝi revenis dum kvin sekvaj noktoj, ĉiun fojon ete pli forta. Kiam mi malfermis la fasadan pordon, ĝi envenis al mi kaj provis eltiri min eksteren, sed ĝi ne estis sufiĉe forta. Ĉi vesperon ĝi estas."

"Me joyas audar ke tu standas plu bone," Thompson dit.

"Mi ne fartas pli bone, kia fusho estas pri ci? Ĉu cia edzino aŭskultas nin?"

"Yes."

"Ho, mi komprenas. Mi scias, ke tio sonas freneze."

"Tote ne. Durez."

Marita de Thompson retroeat al cocina. Il relaxat. Il sedentat se a un litt stul apu li telefon. "Durez, Allin, ekpulez to de tu, tale tu dormos plu bone."

"Ĉia tio estas ĉirkaŭ la domo nun, kvazaŭ granda polvosuĉilo esploranta ĉiajn truojn. Ĝi frapas la arbojn ĉirkaŭe."

"Lo es drola, ke ne es ventoza hike, Allin."

"Kompreneble ne, ĝi ne klopodas pri vi, sed nur pri mi."

"Me supozas, ke es posibla explikar co."

"Ĝi estas murdanto, Herb, plej granda plej damnita prahistoria murdanto kia iam persekutis suan ĉasaĵon. Flaradanta hundego strebanta elflari min, trovi min. Ĝi pushas domen suan malvarman nazegon, prenas aeron, kaj kiam ĝi trovas min en la salono, ĝi pelas suan premon tien, kaj kiam mi estas en la kuirejo, ĝi iras tien. Nun ĝi provas eniĝi tra la fenestroj, sed mi plifortigis ilin, kaj mi instalas novajn pendilojn kaj riglilojn al pordoj. Ĉi tiu estas forta domo. Oni konstruis ilin fortajn en la olda tempo. Mi ŝaltis ĉiajn lumojn en la domo nun. La domo estas tute brile lumigita. La vento sekvis min de ĉambro al ĉambro, spektante tra la fenestroj, kiam mi ŝaltis tion. Oh!"

"Quo desaptesis?"

"Ĝi ĵus forŝiris la fasada ekstera pordo!"

"Ka forsan tu venez ad hike e seĝonez dum ca nokto, Allin?"

"Mi ne povas! Dio, mi ne povas iri el la domo. Mi povas fari nenion. Mi scias ĉi tian venton. Dio dominanta, ĝi estas granda kaj ĝi estas saĝa. Antaŭ unu momento mi provis bruligi cigaredon, jen eta trablovo forsuĉis la flamo el la alumeto. La vento ŝatas ludi, ĝi ŝatas inciti min, ĝi havas la tutan nokton por ĉeesti kun mi. Kaj nun! Dio, ĵus unu el miaj oldaj vojaĝaj libroj sur la biblioteka tablo, mi volus ke ci povu vidi tion. Eta brizo el Dio scias kiom malgranda truo en la domo, la brizeto blovas la paĝojn unu post unu. Mi volus ke ci povu vidi tion. Tio estas mia antaŭparolo. Ĉu ci memoras la antaŭparolo por mia libro pri Tibet, Herb?"

"Yes."

"Ĉi tiu libro estas dediĉita al tiuj kiuj estis venkita de elementoj, skribita de tiu kiu vidis sed ĉiam estis eskapinta."

"Yes, me memoras."

"La lumo malaperis!"

Li telefon crepitas.

"La elektra lineo ne plu funkcias. Ĉu ci estas tie, Herb?"

"Me ankore askoltas tu."

"La vento malŝatis ĉian tian lumon en mia domo, ĝi ŝiris la elektran lineon. La telefono eble estos sekvanta. Oh, tio estas reala kontraŭbatalo inter mi kaj la vento, mi diras al ci! Unu momento."

"Allin?" Silentie. Herb inclinat se por la fumal bee. Su marita jettat un regard fro li

cocina. Herb Thompson atendet. "Allin?"

"Mi reis," dit li voce fro li telefon. "Estis trablovo el la pordo kaj mi ŝovis iom da vato suben por forigi blovadon for de miaj piedoj. Finfine mi ĝojas ke ci ne venis al mi, Herb, mi ne volus ke tu estus en ĉi tia kaoso. Tie! Ĝi ĵus rompis fenestron en domoĉambro, jen vera skualo estas en la domo, ĵetanta pentraĵojn for de la muro! Ĉu ci aŭdas ĉi tion?"

Herb Thompson escutat. Esset furiosi sirene in li telefon, siffla e crac. Allin criat super it. "Ĉu ci aŭdas ĉi tion?"

Herb Thompson glotit sicmen. "Me audas co."

"Ĝi volas min vivan, Herb. Ĝi ne aŭdacas tute rompi la domon per unu blovego. Tio mortigus min. Ĝi volas min vivan, tiel ke ĝi povus dismunti min, fingro post fingro. Ĝi volas tion kio estas ene de mi: mian menson, mian cerbon. Ĝi volas mian viv-energion, mian psikan forton, mian egoon. Ĝi volas intelekton."

"Mea spozo vokas me, Allin. Me devas iri vishar pladi."

"Ĝi estas granda nubo de vaporoj, ventoj de ĉie en la tuta mondo. La sama vento kiu ruinigis Celebojn antaŭ jaro, la sama pampero kiu murdis en Argentino, la tajfuno kiu invadis Havajojn, la uragano kiu frapis la bordon de Afriko frue ĉi-yare. Ĝi estas parto de ĉiuj tiuj ŝtormoj kiujn mi eskapis. Ĝi sekvis min de Himalajo ĉar ĝi ne volis ke mi sciu tion kion mi scias pri la Valo de l' Ventoj kie ĝi akumulas sin kaj planas siajn detruojn. Antaŭ longa tempo io komencigis ĝian vivon. Mi scias kie estas lokoj de ĝia nutrado, mi scias kie ĝi naskas kaj kie partoj de ĝi neniigas. Pro tia kialo ĝi malamas min kaj miajn librojn kiuj rakontas kiel kontraŭstari ĝin. Ĝi ne volas ke mi plu prediku. Ĝi volas enpartigi min al sia enorma korpo, por ke mi donu al ĝi scion. Ĝi volas ke mi estu en ĝia partio!"

"Me devas pendar la telefonilo, Allin, mia spozo..."

"Kio?" Un pause, sufflade del vente in li telefon, distantmen. "Kion ci diris?"

"Ritelefonez me ye horo, Allin."

Il apendet li telefon.

Il eat essuyar plates. Su marita spectat a le, e il spectat al plates frottante les per toale.

"Quala es la vetero ca-vespere?" il dit.

"Affabile. Non multo frigide. Stellas," ella dit. "Que?"

"Nul."

Li telefon tintinat tri vez in li sequent hor. Ye hor ott li gastes arivat, Stoddard e su marita. Ili sedet conversant ci e ta til ott trianti e poy sedentat se apu li lud-table e comensat luder ye "Gin".

Herb Thompson mixtet li cartes denov e denov, con effectes, e clappante ejectet cartes un pos un por su ludcamarades. Parlacion eat a ci e ta. Il inflammat un cigarre creante delicat grisi cindre che li punta, e ordinat su cartes in su manu, e che ocasion levat su cap e escutat. Ne esset un son extern. Su marita videt le actent talmen, e il strax cessat it, e actet per valet treff.

Il lentmen traet fum de su cigarre, e ili omni parlat tranquilmen con ocasional litt eruptiones de rision, e li horloge in li hall dulcimen clocheat nin.

"Yen esas ni", Herb Thompson dit meditativmen regardante li cigarre in su manu. "E vivo certe es amuzanta."

"Eh?" Mr. Stoddard dit.

"Nulo konkreta, nur ni vivanta nia vivi e miliardo altra homi vivanta lia vivi en ula plusa loki."

"Illo es un satis obvie declaration."

"Vivo," il mettet li sigarre a in su labies, "kontenas multa soleso. Mem che mariajata homi. Ultempe vi es en brakii de certena persono ma sentas quaze miliono milii fore de lu."

"Io ama illo," su marita dit.

"Me ne vizis esir komprenata tale," il explicat sin hasta, pro que il ne sentit un culpa, il parlat tranquilmen. "Yen ke, ni omna kredas ye to, ye quon ni kredas, e ni vivas nia viveti lor altra homi vivas tote diferente. Yen ke, ni sidas hike en ca chambro dum mil certena homi mortas. Uli pro kancero, uli pro pulmonito, uli pro tuberkloso. Me imaginas ke ulu en Usa jus mortis en katastrofo di automobilo."

"Illo non es multo stimulante conversation," su marita dit.

"Me vizas dicar, ke ni omna vivas e ne pensas pri to quon altra homi pensas o quale li vivas sua vivi o mortas. Ni vartas til morto venos a ni. Quon me vizas dicar esas ke yen ni sidas sur nia sekura kuli dum ke triadek milii fore, en granda olda domo, komplete circumasiejata da nokto e Dio-savas-quo, un ek la maxim ecelanta kerli ultempe vivanta es --"

"Herb!"

Il fumat e machat su cigarre e ciecmen regardat su cartes. "Pardon." Il rapidmen palpebrat e battet su cigarre. "Kad esas mea foyo?"

"Le vice es tue."

Li lude eat circum li table, con jettat cartes, murmurada, conversation. Herb Thompson plongeate in su fotel e aspectet standant mal.

Li telefon tintinat. Thompson saltat e curret a it e convulsivmen prendet it del croc.

"Herb! Mi telefonas kaj telefonas. Kiel estas ĉe cia hejmo, Herb?"

"Quon tu vizas dicar, quo es pri mia hemo?"

"Ĉu la gastoj estas veninta?"

"Diablo, yes, li es hike --"

"Ĉu vi parolas kaj ridas kaj kartludas?"

"Krist, yes, ma por quo to esas--"

"Ĉu ci fumas cian dekcendan cigaron?"

"Dio damnez, yes, ma..."

"Supere," li voce in li telefon dit. "Tio certe estas supere. Mi volas esti tie. Mi volas ne scii tion kion mi scias. Mi volas multajn kozojn."

"Ka tu standas bone?"

"Relative bone. Mi estas fermita en la kuirejo nun. Parto de la fronta muro de la domo estas detruita per blovo. Sed mi planas mian retiriĝon: Kiam la kuireja pordo ne plu ŝirmos, mi relokiĝos kelen. Se mi estos bonfarta mi povos elteni tie ĝis mateno. Ĝi bezonos disŝiri la tuta damnita domo por atingi min, kaj la planko estas firmega. Mi havas fosilo kaj eble mi fosos min plu profunde..."

Esset son quasi mult altri voces in li telefon.

"Quo esas to?" Herb Thompson questionat experiente frigid tremar.

"Tio?" li voce in li telefon respondet. "Tiuj estas la voĉoj de dek du mil murdita en tajfuno, ses mil murdita de uragano, tri mil sepultita de ciklono. Ĉu mi enuigas cin? Jen kio estas la vento. Ĝi estas multegaj mortintaj homoj. La vento murdis ilin, prenis iliajn mensojn por intelektigi sin. Ĝi prenis ĉiujn iliajn voĉojn kaj farigis ilin unu voĉo. Ĉiuj tiuj milionoj da homoj murditaj en la estintaj dek mil jaroj, turmentataj kaj portantaj de kontinento al kontinento sur la dorsoj kaj en la ventroj de musonoj kaj kirloventoj. Ho, Kristo, kia poemo!"

Li telefon ecoat e resonat per voces e cries e ulexes.

"Veni retro, Herb," vocat su marita fro li ludtable.

"Jen kiel la vento fariĝas pli intelekta ĉiujare, ĝi aldonas al si korpojn, vivojn, mortojn, unu post unu."

"Nos attende te, Herb," vocat su marita.

"Damno!" Il tornat se presc gruniente. "Vartez dum nur instanto, ka ne!" Retornante al telefon. "Allin, se tu volas, me venos a tu nun, vere! Me devus venir plu frue..."

"Eĉ ne pensu pri tion. Ĉi tio estas mia propra batalo, mi tute ne volas ke ci estus ĉi tie nun. Pli bone mi pendos la telefono. La pordo en kuirejo aspektas mala. Mi devas iri en la kelo."

"Ka tu retelefonos me plu tarde?"

"Eble, si mi estos bonfarta. Mi pensas ke mi ne faros tion. Mi ruze eskapis en tiom multaj fojoj, sed mi pensas ke nun ĝi ekhavis min. Mi esperas ke mi ne ĝenis cin multe, Herb."

"Tu jenis nulu, damno. Retelefonez."

"Mi provos..."

Herb Thompson revenit al ludtable. Su marita regardat le con colere. "Como sta Allin, tu amico?" ella questionat. "An ille non es inebriate?"

"Il nulkande drinkas alkoholo en sua vivo." Thompson dit morosmen, sedentante se. "Me devus vizitir il ja kelka hori antee."

"Ma ille appellava a te omne le noctes durante sex septimanas e tu esseva ibi al minus dece noctes pro seĝonar con ille e nihil mal eveniva."

"Il bezonas helpo. Il povas domajor su."

"Tu esseva ibi recentemente, duo noctes retro. Tu non pote sempre curre sequente ille."

"Kom la unesma ago morge, me lokizos il aden sanatorio. Me ne volis lo. Il aspektas tante racionoza de tempo a tempo."

Ye deci trianti cafe esset servit. Herb Thompson trincat lentmen, spectante al telefon. Yo es curiosi, ca il es in li cellar nu, il pensat.

Herb Thompson vadet al telefon, clamat long distantie, dat li numere.

"Regretabilmen, li lineas ne functiona in ti districte. Quande li lineas va esser reparat, noi va conexer vos," li operator dit.

"Do, la telefonala linei es ruptita!" Thompson criat. Il lassat li telefon cader. Tornante se il rapidmen apertet li porta del closete, prendet su jaque. "Ho, Deo," il dit, "Ho, Deo, Deo," il dit a su astonata gastes, a su marita con urne de cafe in su manu.

"Herb!" ella criat. "Me devas esor ibe," il dit, surmettente li jaque.

Esset moll tendri agitatione che li porta.

Chascun in li chambre tendet se.

"Qui il pote esser?" su marita questionat.

Li moll agitatione iterat se, tre calm.

Thompson hastat descender al hall, ta il haltat atendente.

De externe il audit rision.

"Damnata me," Thompson dit. Il mettet su manu al tenette del porta, plesentmen chocat. "Me rikonocus ca rido omnaloke. Co es Allin. Il venis per su automobile, pos omno. Ne povis vartar til matino por naracar sua konfuza rakonti." Thompson subridet. "Probable adportis kelka amiki kun su. Lo sonas quaze multa altra..."

Il apertet li frontal porta.

Li portico esset vacui.

Thompson monstrat null surprise. Su visage devenit amusat e secretiv. Il ridet.

"Allin? Nula tua joki nun! Hey!" Il comutat lumine che li portico e regardat a externe e circum. "Ube es tu, Allin? Aparez nun!"

Un brise sufflat a su visage.

Il atendet un moment, subitmen frigidat a su medulle. Il fat un passu al portico e regardat circum it intranquilmen e atentivmen.

Subit vente captet e battet li clappes del jaque, desordinat capillatura de le. Il pensat que il audit rision denov. Li vente arondat li dom, e esset pression in omni loc, stormeat durante un minute, e poy forpassat.

Li vente extintet se, morni, lamentanta in alt arbores, retroeante al mare, a Celebes, a Costa de Ivor, a Sumatra e Cape Horn, a Cornwall e Philippines. Evanescente, evanescente.

Thompson remanet ta, frigid. Il eat a in li dom, cludet li porta e apoyat se a it, e ne movet se, oculos cludet.

"Esque alique non es normal?" su marita questionat.

La maro e la disketo

da *Aleshandre Shavier Kasanova Domingo*
linguo: *Ido*

Saluti ad omni, che la maro o che la tero.

La maro esas obsoleta, ka ne? Hodie, ni devus remplasigar la maro fizikala per virtuala maro ne kontaminita e sempre chanjanta.

Ed on dicos: Aleshandre, ka tu mokas?

Yes, me mokas. Ma me mokas serioze.

Ni suposez la verajo... do, ke la maro ne esas obsoleta.

Se la maro fizikala ne esas obsoleta, la disketo quadrata por komputero, longa de non centimetri por omna latero, ne povas esar obsoleta. Nam ica disketo uzesis ample nur pos la yaro 1990, cirkume; do, multe plu recente kam la maro.

Ma preske omnu dicas: la disketo quadrata esas obsoleta.

E me dicas: me skribas ica mikra esayo, softwarale, per anciena formato komputerala (WKB, da WordPerfect 5.1) e hardwarale aden anciena disketo quadrata. Pose, me kopios la esayo aden altra diski komputerala plu moderna ed aden altra formati komputerala plu komfortoza por uzado internetala. Ed ica proceduro funkcias.

An la jorni por skribar ica esayo, me ne uzis maro virtuala, ma vera, fizikala maro apud la anciena Rejlado di Valencia. Me plunjis aden la maro fizikala e me natis kun plezuro, quale obsolite, arkaike. Me plunjis aden la disketo fizikala e me skribis filozofio kun plezuro, quale obsolite, metafizikale, arkaike.

La parabolo pri la maro e la disketo dicas irgo profunda pri la feliceso: ni devas konservar la equilibrio inter la kontinueso e la plubonigado, e ni devas konservar kriterio propra, ne esonte sklavi di la opinionado frivola e nuntempala.

La cienco e la tekniko esas, devas esar, vehili por la feliceso; ne inverse. Se la maro fizikala esas bona por natar e la disketo fizikala esas bona por filozofiar... adavane!

Amike, Aleshandre Shavier Kasanova Domingo,
posto elektronikala trigrupo@yahoo.es (trigrupo arobo yahoo punto es).

Pri jurnal POSTA MUNDI: http://postamundi.wikikii.com/wiki/Jurnal_POSTA_MUNDI

Posta elektronik: enioni@yandex.ru

Wiki-versione: <http://postamundi.wikikii.com/wiki/postaMundi:18>